

לא רק בעזרת השם איך עושים עסקים עם חרדים?

פורסם ב-ynet: אבי בנטוב 09.02.12
avib@kav-itonut.co.il

שמירת נגיעה, למידת לוח השנה העברי, מתן כבוד למערכת החינוך, זהירות מעין הרע ועוד. למי שירצה להתחיל לעשות עסקים עם חרדים מצפה עבודה רבה, הכוללת למידה ושינון טווח רחב של נורמות וקודי התנהגות בל-יעברו. קבלו טיפים מבפנים!

אל תביך

אל תספר בדיחות גסות ואל תביך. זה לא אמור רק לגבי אישה חרדית או דתית - אף אשת עסקים לא תתרשם מיכולתך להצחיק בסגנון בוטה וגס. האישה החרדית יכולה להיות אשת עסקים ממולחת עם נחמדות יתר, אבל זה לא אמור שבדיחות גסות אמורות להצחיק אותה. גם אם בעלה נכנס לפגישה, אל תחשוב שהוא כן יהיה מוכן לשמוע, כיוון שבכל מקרה, לידה הוא אמור להיות רציני, כי הוא זה שבסופו של יום מורה הלכה בביתו.

אל תחמיא על יופייה של אישה

אם הפגישה שלך מתקיימת עם בני זוג, לעולם אל תחמיא לבעל על יופייה של אשתו. אצל החרדים, כל כבודה בת מלך פנימה. הוא ייפרש את זה כניסיון להתחיל אתה. במידה והיא לא אמורה לקבל מלכתחילה מחמאה בתחום היופי, הבעל יגחך בתוכו ויסתכל עליך כשקרן.

שמור על ניטרליות בסוגיות השעה

כשתתחיל שיחת הסמול טוק, בדרך כלל יעלו בה בעיות אקטואליות, למשל הדרת נשים. חרדים תמיד שייכים לאיזושהי חצר, אדמו"ר, פוסק הדור - אתה לא תדע מראש לאן משתייכים אלה שעומדים לפניך ומהן עמדותיהם, לכן אל לך לנקוט עמדת נגד או בעד. נקיטת העמדה עלולה לסבך אותך, או שתסמך אותך כעוין. כלפי חוץ החרדים משדרים שלום ואחוה, אבל האמת היא שבני ברק יותר מפולגת מלבנון.

אל תפסול את מערכת החינוך החרדית

אין דבר יותר חשוב מחינוך אצל חרדים. אל תפסול את מערכת החינוך שלהם, עליה גאווה, הם משקיעים שם את דמם וכספם, במושגים שלהם. לא מעניין אותם תכניות הליבה, בגרות, תואר ראשון - יותר מעניין אותם טוהר ראשון, וטוהר המחנה שלהם. מבחינתם כל הסיקריקים, האמא המרעיבה והרב המלטף, הינם סיפורים שבשוליים, כך שעדיף לך להתרגש ממערכת החינוך שלהם, עד כדי שתבדוק איתם את האופציה של רישום עוללך אצלם, לשנת הלימודים הבאה.

אנשי עסקים תמיד רוצים להתרחב לעולמות חדשים, אך ההצלחה בהם לעולם אינה מובטחת. לכל מגזר יש נורמות וקודים משלו, שאותם יש ללמוד בקפידה לפני שניגשים למלאכה. כשם שללקוח מהמגזר הערבי לא תציע בקבוק יין כשי לחג, גם למגזר החרדי יש חוקים משלו. איש מכירות המתחיל לעבוד בקרב חרדים יפגוש מגזר סבלני, שמרן ומאופק.

כאדם שעוסק בתחום השיווק כשני עשורים, הבא מתוככי העולם החרדי, אני מכיר את הרגישויות הקטנות, שיכולות למנוע לך, איש העסקים, עסקאות גדולות. תקרא, תפנים, תחסוך המון זמן וכסף.

אין דבר יותר חשוב מחינוך אצל חרדים. אל תפסול את מערכת החינוך שלהם, עליה גאווה, הם משקיעים שם את דמם וכספם, במושגים שלהם. לא מעניין אותם תכניות הליבה, בגרות, תואר ראשון - יותר מעניין אותם טוהר ראשון, וטוהר המחנה שלהם

שמור על כללי המגע

כשאתה מגיע לפגישה עם לקוח חרדי, אל תלחץ יד לאשתו. אם היא בעלת העסק, אל תלחץ לה את היד, אפילו אל תושיט, ותחזיר. אל תאמר "כן כן, אצלכם לא נותנים ידיים לנשים". זה אחד הדברים הכי פוגעים שיכולים להיות. לתת יד זו חריגה בוטה מכללי הנימוס, במקרה הזה עדיף לשבת ולא לעשות דבר.

הכותב הוא סמנכ"ל רשת קו עיתונות דתית, מתמחה בתחום השיווק ומרצה במכללות לפרסום ולשיווק

למד את לוח השנה העברי

אם אתה מוכר מוצר או שירות הדורש התקנה ותאום זמנים, כדאי מאוד שתלמד את לוח השנה העברי על בוריו. ימי חול המועד מבחינת החרדים הם כשבת ממש. למעט מלאכות מסוימות, הם לא יקבלו התקנת דוד שמש, ברז לגז, מזגן. ישנם חרדים חסידיים, שילבשו בימי חול המועד בגדי שבת, חולצה לבנה וכו'. חשוב גם לדעת את זמני כניסת השבת: מבחינת החרדים שעת כניסת השבת הינה כשעת המראה של חללית - אין עיכובים, ושעה לפני, הם כבר במצב טיסה.

שמור על השבת

לעולם אל תסמס "שבת שלום" (או כל הודעה אחרת) לאחר כניסת השבת. החרדים מאוד דייקנים, הם יבדקו בדיוק מתי שלחת את ההודעה, וכן "לגבי הודעת אימייל שנשלחו לאחר כניסת השבת. במידה ושלחת הצעה עסקית לאחר כניסת השבת, הם אפילו לא יעיינו בה - היא תיזרק לדואר זבל כמו שהיא, אפילו שתהא האטרקטיבית ביותר. העיקרון המוביל במקרים כאלה: אין ברכה בחילול שבת.

היזהר מעין הרע

נכנסת אליהם למשרד, ראית תמונות של נכדים ובנים תלויות על הקיר? התלהב באיפוק, וכמובן הוסף את המשפט "בלי עין הרע". אל תשאל אותם כמה נכדים יש לך, הם יחששו מעין הרע שתגרום לעצירת הילודה במשפחה. כן מותר לשאול "זה הנכד היחיד שלכם?". אם בא להם - ירחיבו את נושא הכמות, במידה ולא - הישארו בנושא האיכות: שאל "במה הוא מוכשר?", למשל. מי שעומד מולך לא ייעלב מזה שגילית שהוא סבא, הוא ירגיש שזה ייעוד אולטימטיבי. אפשר להוסיף "כיף להיות סבא צעיר": נושא הגיל

לא מטריד אותם, הם לא יעסקו בטיפוח הגוף, מבחינתם זו תרבות יונית קלוקלת, למרות שיש ביניהם כאלה שיעשו הליכה בפארק, כשנשותיהם עוטות שביס ונעלי ספורט מודל שנות ה-90'.

צבא, מדינה ושיחה: שמור על הפרדה

הנושאים שאתה יכול להעלות בשיחה המקדימה למכירה יכולים להיות מקום המגורים, לאיזו חצר הם משתייכים, היכן לומדים הילדים, האם יש להם ילדים נשואים, היכן גרים הילדים, באיזה כולל לומד החתן ועוד. עדיף לא להיכנס לנושאי צבא ומדינה. מבחינת החרדים כל ההסדר שלפיו הם אינם מתגייסים מעוגן בחוק והם אינם עוברים עליו. השאלה שלך בנידון יכולה להיות קנטרנית גרידא, כי האדם שעומד מולך לא ישתכנע מקיום השיחה איתך ללכת לצבא.

קדש את העסקה

ברוב המקרים לחיצת יד אצל החרדים מקדשת את העסקה, במיוחד אם אמרו בצמוד לה את המשפט "מזל וברכה" בעגה יידישאית. אחוז הצ'קים אצל החרדים שואף לאפס, ואם זה יקרה הם יעשו הכול בכדי לשלם. זה לא אומר שלא צריך להחתים אותם על מסמך הזמנה מסודר. פעל לפי הכללים, בפחות נוקשות - מה שנקרא בצבא, ברגישות ובנחישות. תן לו הרגשה ביתית וקנית אותו.

ואחד נוסף לסיום

אל תתפאר בזה שסבא שלך או אביך היו דתיים. הם ישאלו, "נו, ומה איתך?", ולא זה המעמד להתחיל ולהסביר להם את דעתך באשר לסיבותיך. ■

מאמרים, הערות והארות נא להפנות

→

הבקר והחלב

בדואר אלקטרוני: hmb-malul@icba.org.il